

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18676

Tarih : 25.06.2026

46207

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

2016 yılı, Türkiye'de kayyım uygulamaları açısından bir dönüm noktası olmuştur. 15 Temmuz darbe girişiminin ardından çıkarılan 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile seçilmiş belediye başkanlarının yerine merkezi idare tarafından atama yapılmasının önü açılmış, 11 Eylül 2016 tarihinde başlayan ilk kapsamlı uygulamada Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) yönetimindeki 28 belediyeye kayyım atanmıştır. İzleyen süreçte, 2014 yerel seçimlerinde DBP tarafından kazanılan 102 belediyenin 95'ine kayyım atanmış, böylece 3 büyükşehir, 7 il, 62 ilçe ve 23 belde belediyesinde milyonlarca yurttaşın seçimlerde ortaya koyduğu irade idari kararlarla ortadan kaldırılmıştır.

31 Mart 2019 yerel seçimlerinde Halkların Demokratik Partisi (HDP) 65 belediye kazanmış, sonraki süreçte bu belediyelerin 48'ine kayyım atanmış, bazı belediye başkanlarına ise mazbata verilmemiştir. 31 Mart 2024 yerel seçimlerinden sonra da kayyım uygulamaları devam etmiş; DEM Parti yönetimindeki belediyelerin yanı sıra farklı siyasi partilere mensup belediyeler de bu uygulamanın kapsamına girmiştir. Böylece 2016 yılından bu yana belediyelere yönelik kayyım atamalarının sayısı, aynı belediyelere birden fazla kez yapılan atamalar da dâhil olmak üzere 150'yi aşmış, kayyım atanan belediyelerde yaşayan seçmen sayısı 11 milyonun üzerine çıkmıştır.

Başlangıçta ağırlıklı olarak Kürtlerin yoğun yaşadığı illerde seçilmiş yerel yönetimlere yönelik bir müdahale biçimi olarak ortaya çıkan kayyım uygulamaları, zaman içerisinde istisnai bir tedbir olmaktan çıkmış, farklı siyasi partilere mensup belediyeleri de kapsayacak şekilde genişlemiş, ardından ekonomik alana da yayılmıştır.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun açıkladığı güncel verilere göre, kayyım olarak yönetilen şirket sayısı 1.184'e ulaşmıştır. Bu şirketlerde on binlerce kişi istihdam edilmekte, toplam aktif büyüklükleri yüz milyarlarca liraya ulaşmaktadır. Yerel yönetimlerden ekonomik alana uzanan bu genişleme, başlangıçta olağanüstü koşullarda başvurulmuş istisnai bir tedbir olarak sunulan kayyım mekanizmasının, zaman içerisinde toplumsal yaşamın farklı alanlarına yayılan kalıcı bir yönetim pratiğine dönüştüğüne ilişkin tartışmaları güçlendirmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- TMSF tarafından kayyım sıfatıyla yönetilen şirket sayısı kaçtır? Bu şirketlerin sektörlere göre dağılımı nasıldır?
- 2- Son on yıl içerisinde TMSF tarafından kayyım atanan şirket sayısı yıllara göre kaçtır?
- 3- Halen kayyım yönetiminde bulunan şirketlerde çalışan toplam işçi sayısı kaçtır?
- 4- TMSF tarafından yönetilen şirketlerin toplam aktif büyüklüğü, toplam cirosu ve toplam ihracat hacmi ne kadardır?
- 5- Son on yıl içerisinde kayyım yönetimine alınan şirketlerden kaçı sahiplerine iade edilmiş, kaçı satılmış, kaçı tasfiye edilmiştir?
- 6- Kayyım tedbirinin ortalama uygulanma süresi ne kadardır? Beş yıldan ve on yıldan uzun süredir kayyım yönetiminde bulunan şirket sayısı kaçtır?
- 7- TMSF tarafından yönetilen şirketlerin faaliyetleri, çalışanların istihdamı, yatırım ortamı ve ekonomik verimlilik üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınız tarafından hazırlanmış herhangi bir etki analizi veya değerlendirme raporu bulunmakta mıdır?
- 8- Kayyım uygulamalarının mülkiyet hakkı, hukuk güvenliği ilkesi, masumiyet karinesi ve ekonomik öngörülebilirlik üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınız tarafından yapılmış herhangi bir çalışma var mıdır?
- 9- TMSF tarafından kayyım sıfatıyla yönetilen şirketlere ilişkin bağımsız denetim raporları kamuoyuyla paylaşmakta mıdır? Bu şirketlerde şeffaflık ve hesap verebilirlik hangi mekanizmalarla sağlanmaktadır?
- 10- Kayyım uygulamalarının başlangıçta olağanüstü koşullara özgü bir tedbir olarak öngörülmesine rağmen zaman içerisinde kapsamının genişlemesine ilişkin Bakanlığınız tarafından yapılmış herhangi bir değerlendirme bulunmakta mıdır?
- 11- Hükümetin, kayyım uygulamalarına süre sınırı getirilmesine, uygulamanın istisnai niteliğinin güçlendirilmesine veya alternatif denetim mekanizmalarının oluşturulmasına yönelik herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
- 12- TMSF tarafından kayyım sıfatıyla yönetilen şirket sayısının 1.184'e ulaşmış olması dikkate alındığında, bu uygulamanın hukuk güvenliği, yatırım ortamı ve ekonomik öngörülebilirlik üzerindeki uzun vadeli etkilerine ilişkin Bakanlığınızın herhangi bir değerlendirmesi bulunmakta mıdır?